Kukla nõmmes, umb arwates — poolkolmat wersta weskilt kaugel, seisis rahahauk. Teel ei räägitud sõna, ega usaldanud ükski kaugemale kui oma jalgade ette waadata, kartes, kuida kõrwale waatmine kohe kogemata wiirastust wõiks sünnitada. Kui rahakaewajad määratut kohale jõudnud, hüpas isand musta täko seljast, sidus hobuse waljaratsudega ühe männi külgi kinni, tähändas käega, et meehed maha pidid istuma; wõtis mõldri käest tule laterni ja Hanso käest mõega, läks siis mõne sammo edasi ja sütitas ühe enne walmis seätud puurisu hunniko põlema. Selle peäle tõmbas tema mõegaga kolm wiiro koha ümber, kus warandus pidi seisma, lõi mõnekorra wehkides oma mõegaga tuult, ja tähändas siis käega, et meehed rajatud kohal kaewama hakaksid.

Kaewatud haugul wõis ehk rohkest kaks jalga sügawust olla, kui üks suur muna kiwi neil wasto puutus, mis suure waewaga ülesse kangutati. Nüüd wõtis isand musta kuke ja munad, läks mõne sammo teistest eemale ühte pimeda kohta, rahawarjajatele esimest ohwrit wiima. Aidamees, Hans, kubjas ja mölder kaewasid kõigest wäest hauko sügawamaks. Tunni aea pärast puutus — oh seda õnne! — üks kindel raudwitsadega kasti kaas neil silma. Seäl wõtis isand musta kassi ja läks teistkorda ohwerdama. Wahe aeal olid tema abimeehed kastikaane mullast kogoni puhastanud. Kasti kaanel leiti rohkest raudsüld pikust ja neli jalga laiust, ja

kui sügawust selle mõedu järel tohtis arwata, siis wõis isanda etteüteldud rahasaak tõte minna. Isand wõtis kottist sõled, paatrid, sõrmuksid ja raha wälja, pani iga sõle sisse oma osa lepituse hinda, kandis siis iga kasti nurga peale ühe täidetut sõle ja seadis paatrid ringi sõlgede ümber. Siis tõmbas ta mõegaga kolm wiiro enese ümber, langes põlwile ja tegi mito imeliko tempu; selle peäle tähendas tema Hansule, et täko senna tooks, mis sedamaid nõnda sündis. Nüüd oli täko ohwerdamise silmapilk tulnud, kus seltsimeehed endist käsko mööda 150 sammo lõune poole pako pidid põgenema. Hirm wenitas meeste sammusi, et püksid jalgade wahel kipusid lõhki rebisema. Said sadawiiskümmend sammo täielikult mõedetud, siis langesid nemad kummuli maaha.

Wõis ehk rohkem pool tundi aega oodates mööda jõudnud olewad, seal kõlas otsego üks püssi pauk nende kõrwa, ja ehk kül meehed kummuli maas ja silmad neil kinni olid, siiski arwasid nemad sädändawad tulewalgust äkitsilt silma paistma. Iljemine kostis kui hobuse kabja müdin neil kõrwa, mis aeg aealt kui kaugemale läks ja wiimaks ärakadus. Meehed seisid waikselt, ega usaldanud hingata. Tund wõis tunni järel kaduda, kui hirm ja ootmine aega ei pikendanud, aga ika weel ei tunginud meistri käsk: «Toorokoll, tõsta kasti!» neil kõrwa.

Wiimaks, kui ootmine aega aasta pikuseks kaswatanud, usaldas Arina aidamees pead tolli kõrgusele kergitada ja silma poolelt lahti teha, kui ta

Maa-rahwa Kasuline Kalender 1854, lk. 34